

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 29 lipca 2025 r.

Poz. 5916

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.170.2025.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 21 lipca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność § 8 ust. 1 i 2 załącznika nr 1 do uchwały nr XXI/227/2025 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 18 czerwca 2025 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Rogoźno - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 18 czerwca 2025 r. Rada Miejska w Rogoźnie podjęła uchwałę nr XXI/227/2025 w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Rogoźno, zwaną dalej "uchwałą". Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Rogoźno stanowi załącznik nr 1 do uchwały, zwany dalej "Regulaminem".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 14a, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 750 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 23 czerwca 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska w Rogoźnie uchwaliła „Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Rogoźno”.

Uchwała została podjęta na podstawie art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881), zwanej dalej „u.s.o.”, zgodnie z którym: „Rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności: 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1; 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy; 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego; 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego”.

Analiza treści art. 90f u.s.o. prowadzi do stwierdzenia, iż określając materię, jaką pozostawiono do uregulowania w drodze uchwały radzie gminy, wyznacza on granice upoważnienia ustawowego do wydania aktu prawa miejscowego. O ile jednak w zakresie przedmiotowym nie tworzy on zamkniętego katalogu elementów kształtujących treść regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, które

winny być w takim regulaminie ujęte, o tyle użyte w nim wyrażenie „w szczególności” wskazuje, iż uchwalany regulamin obligatoryjnie musi obejmować wszystkie kwestie określone w art. 90f pkt 1-4 u.s.o.

Jednocześnie fakt, iż rada może unormować w uchwale podejmowanej w oparciu o art. 90f u.s.o. także inne sprawy niż wymienione w pkt 1-4 tego przepisu, nie oznacza pełnej dowolności w zakresie ustalania regulaminu udzielania pomocy materialnej.

W tym miejscu organ nadzoru zwraca uwagę, że w Rozdziale 8a u.s.o., zatytułowanym: „Pomoc materialna dla uczniów”, ustawodawca zamieścił szereg przepisów (art. 90b i nast.) o charakterze bezwzględnie obowiązującym. Wiążą one także prawodawcę miejscowego przy realizacji normy kompetencyjnej wynikającej z art. 90f u.s.o. Wszelkie zapisy przedmiotowego regulaminu, które w sposób odmienny regulują kwestie dotyczące przyznawania stypendiów i zasiłków szkolnych, muszą być uznane za istotnie naruszające prawo.

W § 8 ust. 1 Regulaminu zapisano: „Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek: a) rodziców, opiekunów prawnych albo pełnoletniego ucznia; b) dyrektora szkoły, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka”.

Powyższą regulacją Rada Miejska w Rogoźnie wkroczyła w materię unormowaną w art. 90n ust. 2 u.s.o., w myśl którego: „Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na: 1) wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia; 2) wniosek odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2” (publicznego lub niepublicznego ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego). Zgodnie z treścią art. 3 pkt 10 u.s.o.: „Ilekcioć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o: [...] rodzicach – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem”. Stosownie do zapisów art. 90n ust. 3 u.s.o.: „Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym mogą być również przyznawane z urzędu”.

Rada Miejska w Rogoźnie w § 8 ust. 1 Regulaminu unormowała zatem raz jeszcze to, co unormował już ustawodawca, dokonując jednocześnie modyfikacji przepisów ustawowych. Formułując bowiem katalog podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o przyznanie stypendium szkolnego, pominęła osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem, co pozostaje w wyraźnej sprzeczności odpowiednio z art. 90n ust. 2 pkt 1 (w związku z art. 3 pkt 10) i pkt 2 u.s.o.

Redakcja § 8 ust. 1 Regulaminu może nadto sugerować, że stypendium szkolne jest przyznawane wyłącznie na wniosek, podczas gdy ustawodawca przewidział możliwość przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym także z urzędu (art. 90n ust. 3 u.s.o.). Treść § 8 ust. 1 Regulaminu jednoznacznie wskazuje, że przyznanie stypendium szkolnego następuje wyłącznie na wniosek określonych podmiotów, co jednak jest sprzeczne z dyspozycją art. 90n ust. 3 u.s.o., który dopuszcza przyznanie stypendium szkolnego także z urzędu.

WSA w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z 31 marca 2010 r., sygn. akt II SA/Go 92/10 podkreślił, iż: „Należy jednak zwrócić uwagę, że w myśl art. 90n ust. 3 ustawy o systemie oświaty, świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym mogą być również przyznawane z urzędu. Podstawę faktyczną wszczęcia postępowania w tym trybie może stanowić informacja o sytuacji rodzinnej i materialnej danej osoby (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, II SA/Ol 440/08, Lex nr 504695)”.

W ocenie organu nadzoru uchwalenie § 8 ust. 1 Regulaminu z naruszeniem wskazanych powyżej przepisów u.s.o. stanowi naruszenie prawa o charakterze istotnym, skutkującym nieważnością wadliwej regulacji.

Stosownie do treści § 8 ust. 2 Regulaminu, „Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się w terminie od dnia 1 września do dnia 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku: a) uczniów i słuchaczy szkół, w których zajęcia dydaktyczno - wychowawcze rozpoczynają się w pierwszym, powszednim dniu lutego – od dnia 1 lutego do dnia 15 lutego danego roku szkolnego; b) słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – od dnia 1 października do dnia 15 października danego roku szkolnego”.

Zauważyć należy, że terminy składania wniosków o przyznanie stypendium szkolnego również zostały unormowane na poziomie ustawowym. W myśl art. 90n ust. 6 u.s.o.: „Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się do dnia 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku: 1) uczniów i słuchaczy

szkół, w których zajęcia dydaktyczno-wychowawcze rozpoczynają się w pierwszym, powszednim dniu lutego – do dnia 15 lutego danego roku szkolnego; 2) słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – do dnia 15 października danego roku szkolnego”. Stosownie do zapisów art. 90n ust. 7 u.s.o.: „W uzasadnionych przypadkach, wniosek o przyznanie stypendium szkolnego może być złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6”.

W ocenie organu nadzoru tak sformułowany przepis uchwały nie uwzględnia treści art. 90n ust. 7 u.s.o., który pozwala, w uzasadnionych przypadkach, na złożenie przedmiotowego wniosku po upływie wyznaczonych ustawowo terminów. Tym samym uznać należy, że przepis § 8 ust. 2 Regulaminu, został zatem wydany z istotnym naruszeniem art. 90n ust. 7 u.s.o., skutkującym nieważnością wadliwej regulacji.

WSA w Łodzi w wyroku z 29 września 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 141/20 wskazał, że: "Stosownie (...) do art. 90n ust. 7 u.s.o. (...) w uzasadnionych przypadkach wniosek o przyznanie stypendium szkolnego może być złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6. Przepis ten zawiera tzw. klauzulę łagodzącą skutki materialnoprawne uchybienia terminu określonego w art. 90n ust. 6".

Należy stwierdzić, że Rada Miejska w Rogoźnie podejmując § 8 ust. 2 Regulaminu dokonała niedozwolonej modyfikacji zapisów ustawowych i nie uwzględniła w treści Regulaminu, że w uzasadnionych przypadkach wniosek o przyznanie stypendium szkolnego może być także złożony po upływie terminów wskazanych w art. 90n ust. 6 u.s.o., co stanowi istotne naruszenie prawa.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Rogoźnie

Burmistrz Rogoźna